

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/8/2025
Identifikačné číslo spisu:	4124208945
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4124208945.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, vo veci navrhovateľa STRABAG Pozemné staviteľstvo s.r.o., Mlynské Nivy 61/A, Bratislava, IČO: 53 340 671, zastúpeného advokátskou kanceláriou POLÁČEK & PARTNERS s.r.o., Hurbanovo námestie 1, Bratislava, proti odporcovi Building Service a.s., Miletičova 5B, Bratislava, IČO: 36 790 826, zastúpeného Advokátska kancelária Paul Q. s. r. o., Karadžičova 2, Bratislava, o návrhu navrhovateľa na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, konajúc o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/162/2024-622 zo dňa 21. novembra 2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Odporcovi p r i z n á v a voči navrhovateľovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

Konanie na súde prvej inštancie

1. Okresný súd Nitra, ako súd prvej inštancie, uznesením č. k. 57Cb/158/2024-317 zo dňa 27. augusta 2024, výrokom I. nariadil zabezpečovacie opatrenie, ktorým zriadil záložné právo v prospech navrhovateľa na nehnuteľnosť vo výlučnom vlastníctve odporcu - stavbu zapísanú na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom K., katastrálnym odborom, pre okres K., obec K., katastrálne územie S., s popisom stavby „rozostavaný polyfunkčný dom A1-A2“, druh stavby rozostavaná budova, postavená na pozemku registra „C“, parcela číslo XXX/XXX, o výmere 1 674 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie. Záložné právo zabezpečuje pohľadávky vzniknuté zo zmluvy o dielo (v znení dodatkov) a zmluvy o spolupráci uzatvorených dňa 14. júna 2022 vo výške 1 409 524,71 eura s príslušenstvom, ktorá pozostáva z:

- pohľadávky vo výške 570 532,55 eura s príslušenstvom, ktorú si navrhovateľ uplatňuje proti

odporcovi v súdnom konaní vedenom Mestským súdom Bratislava III, pod sp. zn. 61Cb/102/2024;
- pohľadávky vo výške 351 576,08 eura z titulu nároku na vrátenie výkonového zádržného;
- pohľadávky vo výške 351 576,08 eura z titulu nároku na vrátenie garančného zádržného;
- pohľadávky vo výške 71 040,- eur s DPH s príslušenstvom, ktorú navrhovateľ vyfakturoval odporcovi faktúrou č. 2490130005 zo dňa 11. júna 2024;
- pohľadávky vo výške 64 800,- eur s DPH s príslušenstvom, ktorú navrhovateľ vyfakturoval odporcovi faktúrou č. 2490130001 zo dňa 11. júna 2024.

2. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie vyplýva, že navrhovateľ sa domáhal vydania zabezpečovacieho opatrenia z dôvodu, že navrhovateľ uzatvoril s odporcom (v postavení objednávateľa) zmluvu o dielo, ktorej predmetom bolo najmä vyhotovenie developerského projektu. K zmluve o dielo bolo uzatvorených päť dodatkov. Sporové strany zároveň uzatvorili zmluvu o spolupráci, predmetom ktorej bola vzájomná spolupráca pri obstarávaní vybraných materiálov a komodít. Navrhovateľ od zmluvy o dielo a zmluvy o spolupráci odstúpil odstúpením, ktoré bolo odporcovi doručené dňa 25. októbra 2023. Dôvodom na odstúpenie bolo nedosiahnutie dohody medzi odporcom a navrhovateľom o aktualizácii časového harmonogramu prác na diele v dohodnutej lehote podľa článku 1 bod 1.10 dodatku č. 5 k zmluve o dielo. Navrhovateľ eviduje voči odporcovi pohľadávky vyplývajúce zo zmluvy o dielo a zmluvy o spolupráci vo výške 1 409 524,71 eura s príslušenstvom, ktoré pozostávajú z nasledovných nárokov: - na zmluvnú pokutu v celkovej výške 222 833,30 eura; - na zákonné úroky z omeškania s úhradou zmluvných pokút, ktoré sa stále akumulujú, preto nie sú vyčíslené; - na zákonné úroky z omeškania vo výške 347 699,25 eura za omeškanie s úhradou faktúr za vykonané stavebné práce a dodané materiály a komodity, ktoré boli uhradené dňa 11. augusta 2023. Navrhovateľ vystavil odporcovi faktúry na úrok z omeškania na výkonové zádržné vo výške 351 576,08 eura, ktoré odporca zadržal z čiastkových faktúr vystavovaných navrhovateľom, a ktoré malo slúžiť v prospech odporcu na zabezpečenie riadneho a včasného vykonania diela; - na garančné zádržné vo výške 351 576,08 eura, ktoré odporca zadržal z čiastkových faktúr vystavovaných navrhovateľom, a ktoré slúži v prospech odporcu na zabezpečenie riadneho odstránenia prípadných väd diela navrhovateľom v záručnej lehote, ktorý vznikne budúcnosti a na paušálnu náhradu nákladov na zariadenie staveniska a nábeh na stavbu po prerušení v celkovej výške 135 840 eur. Navrhovateľ podal dňa 1. marca 2024 návrh na vydanie platobného rozkazu a Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz, ktorým zaviazal odporcu na úhradu istiny vo výške 594 353,72 eura s príslušenstvom. Po zohľadnení dobropisu sa teda navrhovateľ v uvedenom konaní domáha voči odporcovi zaplata sumy vo výške 570 532,55 eura s príslušenstvom. Túto sumu si navrhovateľ naďalej uplatňuje voči odporcovi v uvedenom súdnom konaní.

3. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že návrh posúdil v súlade s § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2, § 343 ods. 1, 2, 3, § 344, § 324 ods. 1, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, a § 329 ods. 1, 2 CSP a ustálil, že navrhovateľ zabezpečovacieho opatrenia svojím návrhom na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia osvedčil predpoklady na vydanie ním navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia. Podaním návrhu navrhovateľ splnil prvú podmienku na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia, zároveň v návrhu preukázal splnenie aj ďalšej podmienky, a to spôsobilý predmet záložného práva. Navrhovateľ osvedčil možnú existenciu práva vo veci samej (pravdepodobnosť nároku), keď z predložených listinných dôkazov sa súdu prvej inštancie javilo ako pravdepodobné, že navrhovateľ má voči odporcovi pohľadávku vo výške 570 532,55 eura.

Konanie na odvolacom súde

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal včas odvolanie odporca, o ktorom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozhodol tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v súlade s § 388 CSP a § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP zmenil tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol a odporcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

5. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal, že v danom prípade nie je dôvod na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Ohľadom posúdenia potreby neodkladnej úpravy pomerov strán, obavy z ohrozenia prípadnej exekúcie ako aj nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy na strane

navrhovateľa odvolací súd uviedol, že návrh nie je dôvodný a že samotná existencia dlhu ako aj prípadné prebiehajúce súdne konanie nemôže byť dôvodom pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. V konaní o nariadení predbežného opatrenia, resp. zabezpečovacieho opatrenia musí byť v návrhu na jeho nariadenia aspoň osvedčenie danosti práva (nároku) bez akejkoľvek pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy, pričom zásadne neprejudikuje práva a záujmy strán sporu, ktoré sú riešené v konaní vo veci samej. V komplexe teda platí, že nariadenie neodkladného, resp. zabezpečovacieho opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí, že sú tu právne vzťahy medzi stranami sporu, ak tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ak táto dočasná úprava je potrebná, aby sa v daných právnych vzťahoch nevytvoril nenávratný stav a ak sa neprimeraným spôsobom nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi konania, keď povinná strana sporu nemôže byť na právach obmedzená neprimeraným spôsobom.

6. Vzhľadom na tú skutočnosť, že odporca v odvolaní rozporoval navrhovateľom tvrdenú výšku ako aj dôvod pohľadávky, tak ako je uvedené v bode 16., až 20., uznesenia súdu prvej inštancie, bola, podľa názoru odvolacieho súdu, navrhovateľom tvrdená pohľadávka voči odporcovi spochybnená čo do dôvodu a výšky v takom rozsahu, že pre posúdenie dôvodnosti tvrdenej pohľadávky je potrebné vykonať dokazovanie, ktoré je však možné vykonať len v konaní vo veci samej. Len na základe dokazovania vo veci samej je možné, aby súd rozhodol o dôvodnosti nároku navrhovateľa. V konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia sa nevykonáva dokazovanie, ale súd posudzuje len mieru osvedčenia tvrdeného nároku (pohľadávky). Napriek tej skutočnosti, že navrhovateľ sa vo vyjadrení k odvolaniu snažil vysvetliť nesprávnosť tvrdení odporcu ohľadne výšky a dôvodnosti tvrdenej pohľadávky (bod. 33., až 38. uznesenia) bolo, podľa názoru odvolacieho súdu, nesporné, že navrhovateľom tvrdená pohľadávka bola odporcom spochybnená v takom rozsahu, že nie je možné takúto pohľadávku považovať za osvedčenú. Odvolací súd uviedol, že nebola v konaní hodnoverným spôsobom osvedčená pohľadávka navrhovateľa, čím nebola splnená jedna z podmienok na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

7. Odvolací súd uviedol, že prisvedčil tvrdeniu odporcu v tom, že projekt je od počiatku financovaný z externých bankových zdrojov. Financovanie projektu bankou znamená, že subjekt pôvodného aj nového generálneho zhotoviteľa, vrátane rozpočtu diela, musel byť vopred odsúhlasený zo strany banky. Keďže akékoľvek faktúry generálneho zhotoviteľa stavby sú hradené výlučne z úveru, financujúca banka prostredníctvom osoby ňou nominovaného bankového dozoru pravidelne kontroluje, či sú fakturované čiastky v poriadku a zodpovedajú schválenému rozpočtu. Podľa zmluvy o úvere zo dňa 18. júla 2023 osoba vykonávajúca bankový dozor nielenže kontroluje správnosť akejkoľvek faktúry generálneho dodávateľa stavby, ale dokonca sa zúčastňuje aj všetkých kontrolných dní, prebiehajúcich na týždennej báze. Tvrdenia navrhovateľa o možnom budúcom odlive finančných prostriedkov zo spoločnosti odporcu, preto nemajú reálny základ. Navrhovateľ neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti ani dôkazy, z ktorých by vyplýval záver o bezprostrednom nebezpečenstve znižovania hodnoty majetku odporcu odlivom finančných prostriedkov zo spoločnosti odporcu. Na základe uvedeného mal odvolací súd za osvedčené, že v procese spôsobu financovania projektu navrhovateľ hodnoverným spôsobom neosvedčil existenciu hrozby zmarenia prípadnej exekúcie.

8. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd uviedol, že zo strany navrhovateľa nebola hodnoverne osvedčená výška tvrdenej pohľadávky a nebolo osvedčené také správanie odporcu, ktoré by bolo spôsobilé vzbudiť obavu ohrozenia budúcej exekúcie a v zmysle § 388 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol.

Dovolanie navrhovateľa

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie navrhovateľ (ďalej aj len „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f) CSP a navrhol dovolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. V odôvodnení dovolania uviedol, že sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal so

zásadnými skutkovými a právnymi tvrdeniami a dôkazmi dovolateľa, ktoré sú kľúčové pre správne rozhodnutie vo veci. K tvrdeniam dovolateľa sa vyjadril len v bode 50. napadnutého uznesenia, v ktorom stroho skonštatoval, že navrhovateľ sa vo vyjadrení k odvolaniu snažil vysvetliť nesprávnosť tvrdení odporcu. Z napadnutého uznesenia však nevyplýva, akými úvahami sa odvolací súd spravoval, keď jednostranne prisvedčil argumentácii odporcu, a neprihliadol na dôkazy a argumenty dovolateľa, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci. K dôkazom predloženým dovolateľom a ich hodnoteniu sa odvolací súd v napádanom uznesení nevyjadril vôbec. Dovolateľ mal za to, že potreba riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia je umocnená tým, že došlo k zrušeniu vydaného zabezpečovacieho opatrenia a zamietnutia návrhu. Napadnuté rozhodnutie preto podľa dovolateľa trpí vadami v dôsledku čoho je nepresvedčivé, arbitrárne a nepreskúmateľné a dôvody v ňom sú všeobecné. Dovolateľ uviedol, že rozhodovací proces neumožňuje posúdiť správnosť skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu.

11. Vo vzťahu k odôvodneniu obavy z ohrozenia exekúcie, dovolateľ argumentoval, že už v návrhu poukazoval na dlhodobé problémy s omeškaním a riadnou úhradou faktúr zo strany odporcu, ktoré pretrvávajú od samotného začiatku plnenia zmluvných povinností, najmä na vystavovanie faktúr odporcovi, ktoré neboli uhrádzané, resp. boli uhradené s časovým oneskorením, odporca v dodatku prehlásil, že má finančné ťažkosti, odporca neuhrádzal ani faktúry na úrok z omeškania a zmluvnú pokutu a na majetok odporcu bolo zriadené nové záložné právo v prospech banky. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/143/2023, podľa ktorého je zlá platobná disciplína dôvodom pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

12. Odporca taktiež v odvolaní uviedol, že mal ťažkosti s financovaním projektu. Odvolací súd sa nevysporiadal vo svojom rozhodnutí s argumentáciou navrhovateľa súdnymi rozhodnutiami, z ktorých vyplýva, že každý z dôvodov uvedených v bode 45. dovolania samostatne vyvoláva dôvodnú obavu z ohrozenia exekúcie a postačuje na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Dovolateľ mal za to, že ak odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ neosvedčil konkrétne skutočnosti, ktoré by potvrdzovali obavy z ohrozenia exekúcie, mal teda v odôvodnení uviesť, prečo za taký dôvod nepovažoval zlú platobnú disciplínu odporcu.

13. Rovnakú argumentáciu k absencii odôvodnenia dovolateľ namieta, vo vzťahu k argumentu nemajetnosti a zadlženosti odporcu, ako aj bankového dozoru. Uviedol, že odvolací súd nevysvetlil, prečo tieto skutočnosti, predložené cenové ponuky, ako aj ďalšie dôkazy o manipulovaní odporcu s pohľadávkami a fiktívnymi nárokmi, nepovažoval za relevantné. Ďalej namietal, že existencia záložného práva banky na všetok majetok odporcu, ako aj na budúce pohľadávky z predaja projektu je celkom zjavne kľúčovým argumentom, s ktorým sa odvolací súd mal náležite vysporiadať v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Taktiež namietal, že sa odvolací súd nevysporiadal s faktom, že odporca v odvolaní uznal pohľadávky dovolateľa na výkonové a garančné zádržné, hoci s odchýlkou pár tisíc eur.

14. Dovolateľ tak odvolaciemu súdu vytýkal neexistenciu odôvodnenia napadnutého uznesenia vo vzťahu k zásadným skutkovým a právnym otázkam dôležitým pre rozhodnutie vo veci, ktoré považuje za neudržateľné a nedostatočné a bez ozrejmenej dôvodov pre prijatie takéhoto rozhodnutia.

15. Odporca sa k doručenému dovolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Konanie pred dovolacím súdom

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo aj „najvyšší súd SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP advokátom, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa je potrebné odmietnuť.

17. Najvyšší súd z obsahu dovolania zistil, že dovolateľ namietal porušenie práva na spravodlivý proces

v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktoré malo spočívať v nesprávnom procesnom postupe takej v miere, ktorá znemožnila, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva.

18. Navrhovateľ vo svojej argumentácii počas súdneho sporu uvádzal, že odporca je v zlej finančnej situácii, v čoho dôsledku neuhrádzal faktúry vystavované navrhovateľom včas, taktiež, že sám odporca priznal, že má problém financovať dohodnuté projekty. Zároveň, že zriadené záložné právo bankou na majetok odporcu je samo o sebe dôvodom na opodstatnenú obavu z ohrozenia exekúcie v prospech navrhovateľa. Namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho argumentáciou v odvolaní, ako ani v samotnom návrhu na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia a iba si osvojil argumentáciu odporcu, v ktorej spochybňoval tvrdenia navrhovateľa. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto považuje za arbitrárne, a taktiež za všeobecné, keďže v ňom nedal odvolací súd odpoveď na otázku, prečo si neosvojil navrhovateľovu argumentáciu.

19. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podaného navrhovateľom.

20. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

21. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti).

22. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

24. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté, rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

25. Pre naplnenie prípustnosti dovolania dovolateľom vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP (vychádzajúc z obsahu dovolania) je okrem skutočnosti, že dovolanie smeruje voči rozhodnutiu, voči ktorému je podľa § 420 CSP prípustné podať dovolanie, t.j. či smeruje voči rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov naplnenia tohto dovolacieho dôvodu (ktorých existencia zároveň zakladá aj prípustnosť dovolania): 1) nesprávny procesný postup súdu, 2) tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3) intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Dovolací súd uvádza, že podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo

na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP možno rozumieť aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť (nielen uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky a tvrdenia strán zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, viď napr. II. ÚS 419/2021), nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

27. Dovolateľ v rámci tohto dôvodu namietol, že napadnuté uznesenie nespĺňa základné atribúty odôvodnenia uznesenia. Je nedostatočné a neudržateľné a odôvodnenie je všeobecné. Namietal, že odvolací súd ustálil, že navrhovateľ dostatočne neosvedčil ním tvrdené skutočnosti a zároveň, že sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou navrhovateľa, tak v návrhu ako ani v odvolaní. Podľa odvolacieho súdu zo strany navrhovateľa nebola hodnoverne osvedčená výška tvrdenej pohľadávky a nebolo osvedčené také správanie odporcu, ktoré by bolo spôsobilé vzbudiť obavu ohrozenia budúcej exekúcie.

28. Najvyšší súd z už ustálenej rozhodovacej praxe konštatuje, že ak je dovolaním podľa § 420 CSP napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP následne irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade (v danom prípade k vade podľa § 420 písm. f) CSP) došlo, alebo nedošlo. Najvyšší súd sa preto prioritne zaoberal prípustnosťou dovolania z pohľadu toho proti akému rozhodnutiu dovolanie smeruje.

29. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

30. Rozhodnutím vo veci samej je meritorne rozhodnutie. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Rozhodnutie vo veci samej je preto také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Charakteristickým znakom pre rozhodnutie vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230 CSP), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá.

31. Inštitút zabezpečovacieho opatrenia a obdobne aj inštitút neodkladného opatrenia, sú tzv. osobitné procesné postupy, ktoré upravuje Civilný sporový poriadok. Keďže pri zabezpečovacom opatrení ide o obdobný inštitút ako pri neodkladnom opatrení, vzťahuje sa naň obdobný režim týkajúci sa prípustnosti dovolania (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. marca 2018 sp. zn. 5Obdo/12/2018, ako aj sp. zn. 7Cdo/291/2018 zo dňa 10. decembra 2018).

32. Z judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení, ktoré má charakter rozhodnutia vo veci samej, je prípustné dovolanie podľa ust. § 420 CSP (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/66/2017 zo dňa 19. júna 2018 uverejnené tiež v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 76/2018). K tomu záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí zo dňa 14. júna 2017 sp. zn. 8Cdo/83/2017, v ktorom uviedol, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taktiež v uznesení sp. zn. 3Cdo/157/2017 zo dňa 11. októbra 2017, uverejneného tiež v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 21/2018, dovolací súd vyslovil, že dovolanie nie je podľa § 420 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní, ktorého bola podaná nadväzujúca žaloba.

33. Najvyšší súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania vychádzal tiež z názoru najvyššieho súdu

vyjadreného v rozhodnutí sp. zn. 3Obdo/4/2025 zo dňa 20. februára 2025 (R 4/2025), v zmysle ktorého rozhodnutie, ktorým súd nariadil zabezpečovacie opatrenie zriadením záložného práva bez toho, aby súčasne uložil povinnosť podať žalobu vo veci samej, je rozhodnutím, ktorým sa konanie o zabezpečovacom opatrení končí, a preto je dovolanie proti takémuto rozhodnutiu podľa § 420 CSP prípustné.

34. Taktiež vychádzal aj z názoru vyjadrenom v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/291/2018 zo dňa 10. decembra 2018, z ktorého vyplýva, že nakoľko v prípade zabezpečovacieho opatrenia ide o obdobný inštitút ako pri neodkladnom opatrení, vzťahuje sa naň rovnaký režim, týkajúci sa prípustnosti dovolania. To môže byť prípustné iba z dôvodov zmätočnosti podľa § 420 CSP a len v prípade, ak rozhodnutie o zabezpečovacom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej za predpokladu, že samotné takéto rozhodnutie konzumuje vec samu. Ide o prípady návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia po skončení konania vo veci (meritórnom rozhodnutí) alebo ojedinele rozhodnutie o takomto návrhu pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba vo veci samej a samotné zriadenie záložného práva postačuje na úpravu pomerov strán sporu. Takéto konanie v oboch prípadoch končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (viď publikáciu Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, Praha, 2016, str. 1086 a 1154 až 1164

35. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má teda povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok ust. § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa ust. § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. marca 2019 sp. zn. 5Cdo/154/2018). Uvedené závery sa vzťahujú aj na zabezpečovacie opatrenie, nakoľko návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je návrhom vo veci samej vtedy, iba ak to vyplýva z povahy veci. V iných prípadoch je vždy len návrhom, ktorý nezodpovedá návrhu vo veci samej.

36. O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí by išlo v prípade, ak by súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec (meritórne) prejednal.

37. V predmetnej veci sa podľa názoru najvyššieho súdu nejedná ani o jeden z vyššie uvedených prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

38. O návrhu navrhovateľa, predmetom ktorého bolo nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva na zabezpečenie peňažnej pohľadávky navrhovateľa voči odporcovi vo výške 1 409 524,71 eura s prísl., rozhodol súd prvej inštancie uznesením č. k. 57Cb/158/2024-317 zo dňa 27. augusta 2024, ktorým zriadil záložné právo v prospech navrhovateľa na nehnuteľnosť vo výlučnom vlastníctve odporcu - stavbu zapísanú na LV č. XXXX, vedenom okresným úradom K., katastrálnym odborom, pre okres K., k. ú. S., s popisom stavby "rozostavaný polyfunkčný dom A1-A3", druh stavby - rozostavaná budova, postavená na pozemku registra „C“, parc. č. XXX/XXX o výmere 1 674 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie. Toto záložné právo malo zabezpečovať pohľadávky vzniknuté zo Zmluvy o dielo a Zmluvy o spolupráci uzatvorené dňa 14. júna 2022 vo výške 1 409 524, 71 eura s prísl., ktoré sa skladajú z pohľadávky vo výške 570 532,55 eura s prísl., ktorú si navrhovateľ voči odporcovi uplatňuje v súdnom konaní vedenom Mestským súdom Bratislava III, pod sp. zn. 61Cb/102/2024; pohľadávky vo výške 351 576,08 eura z titulu nároku na vrátenie výkonového zádržného; pohľadávky vo výške 351 576, 08 eura z titulu nároku na vrátenie garančného zádržného; pohľadávky vo výške 71 040,- eur s DPH s prísl., ktorú navrhovateľ vyfakturoval odporcovi fa. č. 2490130005 zo dňa 11. júna 2024 a pohľadávky vo výške 64 800,- eur s DPH s prísl., ktorú navrhovateľ vyfakturoval odporcovi fa. č.2490130001 zo dňa 11. júna 2024. Na odvolanie odporcu

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením zo dňa 21. novembra 2024 č. k. 3Cob/162/2024-622, uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol a odporcovi voči navrhovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

39. Krajský súd v bode 49. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že samotná existencia dlhu, ako aj prípadné prebiehajúce konanie nemôže byť dôvodom pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Musí byť osvedčená danosť nároku a to, že je potrebné nariadiť dočasnú úpravu pomerov, aby sa nevytvoril nenávratný stav a nesmie sa neprimerane zasiahnuť do právneho vzťahu strán sporu. V bode 50. uviedol, že výška a dôvod pohľadávky bola navrhovateľom spôsobom popísaným v bode 16. až 20. rozhodnutia, aj napriek snahe navrhovateľa popísanej v bode 33. až 38. odôvodnenia uznesenia krajského súdu, spochybnená v takom rozsahu, že ju súd nemohol považovať za osvedčenú, čím nebola splnená jedna z podmienok pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

40. Krajský súd v bode 51. odôvodnenia vysvetlil tiež, že zabezpečovacie opatrenie je možné nariadiť, ak je tu obava, že exekúcia bude ohrozená. V nasledujúcom bode skonštatoval, že Projekt je financovaný od začiatku z externých bankových zdrojov - z úveru a z neho sú hradené akékoľvek faktúry generálneho zhotoviteľa, pričom banka pravidelne kontroluje, či faktúry zodpovedajú schválenému rozpočtu a zúčastňuje sa dozorom aj všetkých kontrolných dní. Tvrdenia o odlive finančných prostriedkov tak nemajú podľa odvolacieho súdu reálny základ. Rovnako v ďalšom bode vysvetlil, že nebola osvedčená obava z ohrozenia exekúcie, i keď generálnym zhotoviteľom stavby projektu je spriaznená osoba. Tvrdenia o správaní odporcu, z ktorého je odôvodnená obava z ohrozenia exekúcie ostali len v rovine hypotetickej a navrhovateľom neosvedčenej.

41. Podľa názoru dovolacieho súdu v danom prípade navrhované zabezpečovacie opatrenie nekonzumuje vec samu, nakoľko ním nemožno trvalo upraviť pomery medzi stranami sporu tak, aby došlo k uspokojeniu nároku navrhovateľa a medzi stranami pretrvávajú spory o dôvodnosti pohľadávky uvedenej v návrhu na zabezpečovacie opatrenie (o niektoré z nich je už aj vedené samostatné súdne konanie a o zvyšku pohľadávok strany podľa obsahu ich vyjadrení vedú spor o ich dôvodnosti), z čoho vyplýva, že natrvalo nemôže dôjsť k úprave vzťahov medzi stranami sporu týmto zabezpečovacím opatrením. Súd tiež konštatoval neexistenciu osvedčenia potreby tejto úpravy, pre neosvedčenie takého správania odporcu, z ktorého by bola dôvodná obava z ohrozenia exekúcie predmetnej pohľadávky, resp. pohľadávok, naviac, ktorých existencia, oprávnenosť, je sporná a pre jej budúcu exekúciu ešte vyžaduje predchádzajúce vedenie súdneho sporu (ktoré t. č. v časti o zaplatenie jednej z pohľadávok už aj prebieha). Týmto z povahy veci nevyplyva, že by návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, resp. rozhodnutie o ňom, konzumovalo vec samú. Uznesenie odvolacieho súdu o zamietnutí nariadenia zabezpečovacieho opatrenia, ktoré dovolateľ napadol dovolaním, teda nemá povahu rozhodnutia vo veci samej.

42. Dovolací súd však konštatuje, že napadnuté uznesenie nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí v duchu naplnenia povahy takéhoto rozhodnutia ako je definované v bode 36. tohto odôvodnenia. Za určitých okolností môže mať rozhodnutie o zabezpečovacom opatrení povahu rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí. Vo všeobecnosti totiž platí, že po nariadení zabezpečovacieho opatrenia obligatórne nemusí nasledovať konanie o veci samej. Zabezpečovacie opatrenie (rovnako aj neodkladné opatrenie) sa totiž nemusí vždy viazať na konanie o veci samej (ako to bolo v prípade predbežného opatrenia podľa O.s.p.), ale samotné uznesenie o zabezpečovacom opatrení (obdobne aj o neodkladnom opatrení), môže byť rozhodnutím, ktorým sa konanie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia skončí. Z povahy zabezpečovacieho opatrenia však platí, že ak sa podáva pred začatím konania o veci samej (v tomto prípade by to bolo v časti zabezpečovaných nejudikovaných pohľadávok), bude naň nadväzovať konanie o veci samej, ktorého predmetom bude získanie judikovanej peňažnej pohľadávky, pretože bez existencie meritorneho rozhodnutia by nemalo takéto zabezpečovacie opatrenie zmysel. V predmetnej veci sledovalo zabezpečovacie opatrenie ochranu pred zmarením exekúcie navrhovateľom tvrdených pohľadávok, o ktorých zatiaľ nemá exekučný titul, ale má obavu, že ich od odporcu nevymôže. Z uvedeného je zrejmé, že po návrhu na zabezpečovacie opatrenie v časti týkajúcej sa pohľadávok, o ktorých súdne konanie ešte neprebieha, bude nasledovať konanie o veci samej, ktorého predmetom bude

získanie judikovanej pohľadávky, meritórneho rozhodnutia, ktoré by sa mohlo exekučne vymáhať. Inak by nemalo toto zabezpečovacie opatrenie zmysel (keďže jeho cieľom je zabezpečenie, aby neprišlo k prípadnému zmareniu vynútiteľnosti rozhodnutia). Pri zabezpečovacom opatrení v časti týkajúcej sa pohľadávok, o ktorých sa už vedie konanie, toto opatrenie by sledovalo rozhodnutie v konaní o veci samej, ktorého vynútiteľnosť zabezpečuje. V oboch prípadoch sa teda nedá konštatovať, že rozhodnutím o tomto zabezpečovacom opatrení by sa konanie skončilo.

43. Z vyššie uvedeného vyplýva, že nie je splnená základná podmienka prípustnosti dovolania navrhovateľa podľa § 420 písm. f) CSP, a to smerovanie dovolania voči rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie možné podať (viď obdobne aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/40/2024 z 30. januára 2025, ktoré bolo podrobené na základe ústavnej sťažnosti posudzovaniu Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 265/2025 zo dňa 27. mája 2025). Nedostatok tejto podmienky je dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c) CSP.

44. V záujme komplexnosti posúdenia prípustnosti dovolania navrhovateľa v tomto prípade dovolací súd ešte považuje za potrebné v stručnosti uviesť, že z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že k naplneniu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v navrhovateľom tvrdenom nedostatku dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu a naplneniu porušenia práva na spravodlivý súdny proces (a tým i k prípustnosti dovolania z toho dôvodu), taktiež nedošlo. Ak by sa aj rozhodnutie javilo stručnejšie v niektorých reakciách odvolacieho súdu na námietky a tvrdenia strán sporu, nemožno konštatovať, že by táto stručnosť v danom prípade dosiahla intenzitu porušenia práva na spravodlivý súdny proces, keďže boli odôvodnené podstatné predpoklady pre vydanie zmeňujúceho rozhodnutia o zabezpečovacom opatrení.

45. Odvolací súd dostatočne vysvetlil, že samotná existencia dlhu, ako aj prípadné prebiehajúce konanie, nemôže byť dôvodom pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. V konaní o nariadení zabezpečovacieho opatrenia musí byť v návrhu na jeho nariadenie aspoň osvedčenie danosti práva (nároku) bez akejkoľvek pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Keďže došlo k spochybneniu existencie pohľadávky navrhovateľa zo strany odporcu čo do dôvodu a výšky, ktoré by si vyžadovalo dokazovanie o veci samej, presahujúce rámec konania o zabezpečovacom opatrení, bolo odvolacím súdom skonštatované neosvedčenie tvrdeného nároku navrhovateľa (ako jednej z podmienok na vydanie zabezpečovacieho opatrenia). Rovnako odvolací súd dostatočne vysvetlil, že navrhovateľ hodnoverným spôsobom neosvedčil skutočnosti, ktoré by nasvedčovali takému správaniu odporcu, z ktorého by bola zrejmá hrozba zmarenia prípadnej exekúcie. Dovolací súd ešte v stručnosti uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (viď sp. zn. 3Cdo/4/2019 zo dňa 13. júna 2019).

46. V tejto súvislosti dovolací súd v zhode s už vyjadreným názorom v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/4/2019 zo dňa 13. júna 2019 uvádza, že z právnej úpravy zabezpečovacieho opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky relevantné skutkové okolnosti a pri ich zisťovaní nemusí dodržať formálny postup, ktorý sa inak vyžaduje pri dokazovaní. Postačuje, ak sú aspoň osvedčené základné skutočnosti potrebné na záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a tiež dôvodnosť obavy, že bude ohrozená exekúcia. Úvaha o tom, či sú tieto predpoklady dané, je na súde rozhodujúcom o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Ani prípadne nesprávna úvaha súdu o tom však nezakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky, pričom nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (viď sp. zn. II. ÚS 465/2017).

47. S poukazom na tieto dôvody najvyšší súd konštatuje, že v danom prípade nebola zistená ani existencia dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania, ak by dovolanie inak smerovalo voči rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné dovolanie podať. Nakoľko však dovolanie smerovalo voči rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podať dovolanie, dovolací súd toto dovolanie odmietol podľa ust. § 447 písm. c) CSP.

48. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania odporcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

49. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.